

Άγιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω

(Αγιορείτης Άγιος)

Η μνήμη του τιμάται στις 23 Ιανουαρίου

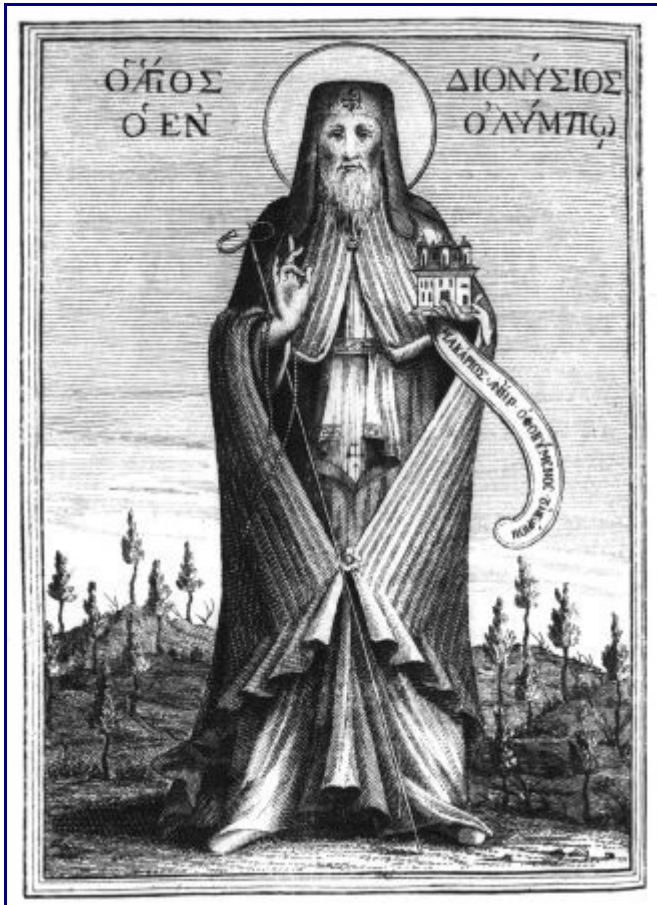
Ο Άγιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω, προστάτης και πολιούχος της Πιερίας, γεννήθηκε περίπου το 1500 μ. Χ. στη Θεσσαλία στο χωριό Σκλάταινα ή Σθλάτενα ή Πλάτινα, σήμερα αποκαλούμενο Δρακότρυπα, της επαρχίας Φαναρίου. Ο πατέρας του Αγίου ονομαζόταν Νικόλαος και η μητέρα του Θεοδώρα. Ήταν φτωχοί, αλλά πολύ ευσεβείς. Ο πατέρας του Αγίου παράλληλα με τις γεωργικές και κτηνοτροφικές του εργασίες ήταν και σφυροκόπος (σπαθοποιός).

Ο Άγιος που το κοσμικό του όνομα ήταν Δημήτριος Καλέτσης ήταν παιδί της προσευχής. Σύμφωνα με παράδοση που υπάρχει στη γενέτειρά του, Τετάρτη και Παρασκευή δεν θήλαζε. Επίσης οι γονείς του, όταν ακόμα ήταν βρέφος και κοιμόταν, έβλεπαν από πάνω του ένα φωτεινό Σταυρό που λαμποκοπούσε σαν τον ήλιο. Αυτό, έλεγαν, ότι ήταν σημείο που φανέρωνε την κατά Θεό προκοπή του, όταν θα μεγάλωνε.

Σε ηλικία επτά ετών τον έστειλαν στο σχολείο, όπου και φάνηκε πολύ επιμελής. Κυρίως όμως προσπαθούσε να μελετά και να συμμορφώνεται με τις εντολές της Αγίας Γραφής, την οποία συνεχώς διάβαζε. Επίσης μελετούσε και τους βίους των Αγίων, τη ζωή των οποίων προσπαθούσε να μιμηθεί.

Η τοπική παράδοση της Σκλάταινας αναφέρει ότι στα διαλείμματα, στο σχολείο, ο Άγιος συγκέντρωνε τους ήσυχους και επιμελείς μαθητές και τους μιλούσε για την πίστη μας. Ένας μαθητής είπε το γεγονός αυτό στο δάσκαλό τους. Ο Άγιος, παρά τις συμβουλές του δασκάλου του να παίζει στα διαλείμματα, συνέχισε τη θεάρεστη ασχολία του. Μια μέρα ο δάσκαλός του, επειδή δεν βγήκε στο διάλειμμα, για να τον τιμωρήσει τον πέταξε από το παράθυρο. Στο μέρος που πάτησε ο Άγιος έμεινε αποτύπωμα του ποδιού του, το οποίο κατά τις βεβαιώσεις των κατοίκων σωζόταν μέχρι πριν από λίγα χρόνια.

Σε πολύ νεαρή ηλικία πήρε τη μεγαλύτερη απόφαση της ζωής του. Να αφιερωθεί ολοκληρωτικά στο Θεό, γινόμενος μοναχός. Εκείνο τον καιρό πέρασε από το χωριό του ένας μοναχός από τα Μετέωρα, ονομαζόμενος Άνθιμος. Μετά από πολύωρη συζήτηση αποφάσισε να τον ακολουθήσει.

Στα Μετέωρα υποτάχθηκε σε έναν πολύ ενάρετο μοναχό ονόματι Σάββα ο οποίος τον ρασοφόρεσε και τον ονόμασε Δανιήλ. Εκεί ο Άγιος επιδόθηκε στην προσευχή, τη νηστεία και τη μελέτη, φθάνοντας σε μεγάλο πνευματικό ύψος.

Μια μέρα ο ηγούμενος του μοναστηριού τον έστειλε να ανακατέψει το καζάνι με τον τραχανά. Όταν έφτασε στο μαγειριό είδε το φαγητό να είναι φουσκωμένο κι έτοιμο να χυθεί έξω. Επειδή δεν προλάβαινε να πάρει την κουτάλα, αναγκάστηκε να ανακατέψει το καζάνι με τα χέρια του. Έκπληκτοι οι πατέρες που ήταν εκεί είδαν ότι ο Άγιος δεν έπαθε τίποτα.

Αφ' ενός το παραπάνω γεγονός το οποίο τον ανέβασε πολύ ψηλά στη συνείδηση των συμμοναστών του, αφ' ετέρου ο πόθος του να μονάσει στο Άγιο Όρος για περισσότερη άσκηση και ησυχία, τον οδήγησαν μια νύχτα κρυφά να φύγει από το μοναστήρι. Μάλιστα πήδησε από ένα βράχο χωρίς να πάθει το παραμικρό.

Μετά από πολύ κόπο έφθασε στο περιβόλι της Παναγίας μας και συγκεκριμένα στις Καρυές, όπου υποτάχθηκε στο γέροντα Γαβριήλ τον πνευματικό, τον ικανό Πρώτο του Αγίου Όρους (1517 - 1518) ο οποίος έζησε κοντά στον Άγιο Νήφωνα τον Β'. Ο Ιερομόναχος Γαβριήλ δεν τον κράτησε στην αρχή κοντά του, εξ' αιτίας κανόνος που απαγόρευε την παραμονή των αγενείων στο Άγιο Όρος. Τον έστειλε στη γειτονική Χαλκιδική, στο χωριό Άγιος Μάμας, όπου έμεινε κοντά στον επίσκοπο Κασσανδρείας Ιάκωβο για ένα χρόνο περίπου. Μόλις άρχισαν να φυτρώνουν τα γένια του επέστρεψε στο Άγιο Όρος.

Με πολύ μεγάλη συγκίνηση ο Άγιος στις 12 Ιουλίου, πιθανώς του 1512, εκάρη μεγαλόσχημος μοναχός και από Δανιήλ μετονομάστηκε Διονύσιος. Λίγο αργότερα χειροτονήθηκε Διάκονος από τον επίσκοπο Ιερισού και Αγίου Όρους. Κατά τη διάρκεια της απουσίας του γέροντά του Γαβριήλ στη Βλαχία το 1517, όπου τον είχε καλέσει μαζί με όλους τους Αγιορείτες ηγουμένους ο φίλος του ηγεμόνας Νεάγκος Βασαράβας, ο Άγιος Διονύσιος έκλινε τα γόνατά του για δεύτερη φορά ενώπιον του φρικτού

Θυσιαστηρίου και έλαβε το δεύτερο βαθμό της Ιερωσύνης, αυτόν του Πρεσβυτέρου. Επί μία διετία εφημέρευσε στον πανιέρο Ναό του Πρωτάτου.

Στην Αθωνική πρωτεύουσα ο Άγιος παρέμεινε περίπου δέκα χρόνια. Μόλις επέστρεψε ο γέροντας του Γαβριήλ από τη Βλαχία, ζήτησε να απομακρυνθεί από το Πρωτάτο. Αφού έλαβε την ευλογία του, πορεύθηκε στη Σκήτη του Καρακάλου όπου έχτισε Ναό αφιερωμένο στην Αγία Τριάδα και κελί. Εκεί επιδόθηκε περισσότερο στην προσευχή, τη νηστεία και την αγρυπνία. Τροφή του ήταν η μελέτη της αγίας Γραφής και λίγα κάστανα. Χαρακτηριστική επίσης ήταν και η ακτημοσύνη του. Η πόρτα του δεν είχε κλειδαριά.

Ο Άγιος είχε μεγάλη επιθυμία να επισκεφθεί τους Αγίους Τόπους. Κάποτε η επιθυμία του αυτή πραγματοποιήθηκε και έλαβε μεγάλη ψυχική ωφέλεια και χαρά. Μάλιστα στο ταξίδι του αυτό δέχθηκε δυο τιμητικές προτάσεις για το επισκοπικό αξίωμα. Ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Δωρόθεος και ο Μητροπολίτης Ικονίου, εκτιμώντας τις αρετές και την πνευματικότητά του, θέλησαν να τον κρατήσουν ο καθένας για διάδοχό του. Ο Άγιος Διονύσιος και στους δύο αρνήθηκε και επέστρεψε στο ερημικό ησυχαστήριό του στον Άθωνα. Στο κελί του Αγίου πολλά θαυμαστά σημεία συνέβαιναν. Όταν θέλησε να μεγαλώσει το εκκλησάκι, Άγγελοι τον βοηθούσαν στη μεταφορά των πετρών. Άγγελος επίσης τον επισκέφθηκε, παραμονή της Τυροφάγου, και του πρόσφερε φρέσκα ψάρια και τυρί. Κάποτε κάποιος ληστής θέλησε να τον σκοτώσει, για να του ληστέψει το κελί που, όπως νόμιζε, θα είχε αρκετά χρήματα. Έστησε καρτέρι σε ένα κοντινό χείμαρρο και περίμενε να περάσει ο Άγιος. Η ώρα όμως περνούσε και ο Άγιος δεν φαινόταν. Τότε πήγε στο κελί του και τον είδε μέσα. Όταν ο Άγιος, απαντώντας σε ερώτησή του, του είπε πως πέρασε από μπροστά του, εκείνος θαύμασε, διότι τυφλώθηκε και δεν τον είδε. Στη συνέχεια μετανόησε, εξομολογήθηκε και, αφού τον συμβούλεψε κατάλληλα ο Άγιος, αποφάσισε να γίνει και μοναχός.

Μετά από επίμονη παράκληση των πατέρων της Ιεράς Μονής Φιλοθέου, ενθρονίστηκε ηγούμενός της. Για την ανόρθωση των οικονομικών της Μονής ταξίδεψε στην Κωνσταντινούπολη, από όπου επέστρεψε με αρκετά χρήματα και νέους μοναχούς. Στη Μονή προσπάθησε να επιβάλλει τάξη και ευπρέπεια. Από ιδιόρρυθμη την μετέτρεψε σε κοινοβιακή και από Βουλγάρικη σε Ελληνική. Στην προσπάθειά του όμως αυτή συνάντησε μεγάλες αντιδράσεις και μίσος από του Βούλγαρους. Έτσι αποφάσισε να αφήσει το Άγιο Όρος και εγκαταβίωσε στη Σκήτη Βεροίας με μια μικρή συνοδεία Φιλοθεϊτών, όπου και μετέφερε το πνεύμα του Αγίου Όρους.

Στη Βέροια εκείνο τον καιρό εκοιμήθη ο επίσκοπός της Ματθαίος. Τότε όλοι οι κάτοικοι και οι άρχοντες τον παρακαλούσαν να γίνει επίσκοπός τους. Ο Άγιος για τρίτη φορά αρνήθηκε να χειροτονηθεί Επίσκοπος και αναχώρησε για περισσότερη ησυχία στον Όλυμπο. Εκεί έχτισε ωραιότατο μοναστήρι και Ναό , αλλά δεν τον είχε ακόμη αφιερώσει σε κάποιον Άγιο. Μετά από προσευχή, κάποιο πρωινό, καθώς ανέτειλε ο ήλιος φάνηκε πάνω από το Ναό ένας κύκλος και τρεις ηλιακές ακτίνες. Έτσι αφιέρωσαν το Ναό στην Αγία Τριάδα και με τον καιρό μαζεύτηκαν αρκετοί μοναχοί.

Η οικοδομική όμως δραστηριότητα του Αγίου εξόργισε τον Τούρκο άρχοντα της περιοχής, διότι έχτιζαν χωρίς την άδειά του. Έτσι έφυγαν και πήγαν στο Πήλιο όπου έχτισαν κι εκεί Ναό και κελιά.

Από την ημέρα της φυγής του όμως δεν έβρεξε στον Όλυμπο. Τότε, και αφού εν τω μεταξύ συνέβησαν και άλλα σημεία, λόγω της φυγής του, οι πρόκριτοι πήγαν να ξαναφέρουν τον Άγιο πίσω. Ο Άγιος επέστρεψε στον Όλυμπο όπου έγινε δεκτός με τιμές και ο Τούρκος άρχοντας τον εφοδίασε με έγγραφη άδεια ανοικοδομήσεως Ναού και κελιών.

Πρέπει να αναφέρουμε πως ο Άγιος από μικρός ασκήθηκε στην καλλιγραφία, την Αγιογραφία και την υμνογραφία. Σίγουρα δε ως γέροντας στο μοναστήρι, θα ίδρυσε σχολή Αγιογραφίας και αντιγραφής κωδικών, αφού αυτό επέβαλαν και οι ουσιαστικές πνευματικές και

εκπαιδευτικές ανάγκες των χρόνων της τουρκοκρατίας.

Ο Άγιος Διονύσιος για ένα διάστημα ασκήτεψε και στο μέχρι σήμερα σωζόμενο σπήλαιο, παρακάτω από το μοναστήρι της Αγίας Τριάδος, όπου υπάρχει και το Αγίασμα. Είχε δε τη συνήθεια να ονοματίζει τις γύρω από το μοναστήρι περιοχές με ονόματα των Αγίων Τόπων, όπως Γολγοθάς, Όρος των Ελαιών, Άγιος Λάζαρος και άλλα. Δύο φορές το χρόνο συνήθιζε να ανεβαίνει στην κορυφή του Ολύμπου, στα εορτάζοντα Παρεκκλήσια, του Προφήτου Ηλία στις 20 Ιουλίου και της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στις 6 Αυγούστου.

Έφτασε κάποτε και στιγμή που ο Κύριός μας θα τον καλούσε κοντά Του. Λίγες ημέρες νωρίτερα τον πληροφόρησε, για να ετοιμαστεί. Τότε βρισκόταν σε κάποιο μοναστήρι του Πηλίου. Εκεί, την ώρα του μεσονυκτικού, είδε όραμα. Του αποκάλυψε ο Θεός τον θάνατό του. Αποχαιρέτησε τότε τους πατέρες και αναχώρησε για το αγαπημένο μοναστήρι του στον Όλυμπο. Πριν φύγει είπε στους μοναχούς του Πηλίου:

-αδελφοί και πατέρες και τέκνα μου, ο καιρός της τελευταίας μου έφθασε, όπως με πληροφόρησε ο Θεός. Σας παραγγέλλω, λοιπόν, να μην αμελείτε την ψυχή σας, αλλά να μετανοείτε για τις αμαρτίες σας, έως ότου έχετε καιρό, για να γλιτώσετε την κόλαση και να αξιωθείτε να απολαύσετε την αιώνια αγαλλίαση.

Μόλις έφθασε στον Όλυμπο, οι πατέρες τον υποδέχθηκαν με χαρά. Εκείνος όμως δεν κάθισε στο μοναστήρι, αλλά κατέφυγε στον «Γολγοθά», χωρίς θέρμανση και σκεπάσματα. Ας ήταν χειμώνας.

Εκεί μελετούσε μέρα και νύχτα τα ιερά βιβλία και έψαλε ύμνους στο Θεό. Ήταν Ιανουάριος μήνας και χιόνιζε και ο Άγιος ήταν χωρίς ζεστασιά. Όπως ήταν φυσικό, από το πολύ κρύο, αρρώστησε. Μετά από πίεση των αδελφών της Μονής, δέχθηκε να τον μεταφέρουν στο κοινόβιο, αλλά δεν έμεινε μέσα στο μοναστήρι. Πήγε στο σπήλαιο του Αγίου Λαζάρου.

Οι πατέρες τον περιποιήθηκαν με αγάπη περισσή κι εκείνος τους έδωσε σαν στοργικός πατέρας τις συμβουλές του. Τους συμβούλεψε πως πρέπει να φυλάγουν τους κανόνες της μοναχικής ζωής. Μαζεύτηκαν τότε κοντά του οι μοναχοί και του είπαν:

-Η διαθήκη που μας άφησες, άγιε πατέρα μας, είναι σε μερικά σημεία βαριά.

Τότε ο Άγιος τους αποκρίθηκε:

-Όσα είναι καλά και εύλογα, φυλάξτε τα. Όσα όμως είναι βαριά, αφήστε τα. Όμως σας δίνω μία παραγγελία, να βαδίζετε σύμφωνα με το τυπικό του Αγίου Όρους. Να αγωνίζεστε όσο μπορείτε και ο Κύριος θα σας κυβερνήσει αντί εμού. Να έχετε αγάπη, υπομονή και ταπείνωση. Να φυλάγετε αγόγγυστα τη σιωπή, την προσευχή και τις νηστείες που μας παρέδωσαν οι Άγιοι Πατέρες. Να κάνετε μάλιστα και όσες περισσότερες μπορείτε.

Κανένας σας να μην είναι ανυπότακτος και ιδιόρρυθμος. Αυτό είναι το χειρότερο από όλα τα αμαρτήματα, διότι όποιος κοινοβιάτης έχει ρούχα και χρήματα περισσότερα από τους άλλους, δεν αξιώνεται της Ουρανίου αγαλλιάσεως. Εάν τυχόν βρεθεί κανένας τέτοιος, να τον διώχνετε από το μοναστήρι, για να μην παρασυρθούν και άλλοι.

Να εξομολογείστε συχνά τους λογισμούς σας, για να μην φωλιάζουν στις ψυχές σας οι δαίμονες. Αλλά και εάν δύο ψυχραθούν, να συμφιλιωθούν πριν βασιλέψει ο ήλιος, όπως λέει η Αγία Γραφή.

Να εργάζεστε όλοι εργόχειρο, ο καθένας ό,τι ξέρει και μπορεί. Όποιος όμως μπορεί και δεν εργάζεται, εκείνος να μην τρώει, όπως λέει ο Απόστολος. Όποιος θέλει να φύγει από το μοναστήρι, να το λέει νωρίτερα στον ηγούμενο, ώστε να λαμβάνει συγχώρηση. Εάν όμως φύγει κρυφά, ας είναι το αμάρτημα στην ψυχή του και εγώ θα είμαι αθώς της απωλείας του.

Οι νεώτεροι να υποτάσσονται στους γέροντες και οι γέροντες να τους συμβουλεύουν.

Τον ασθενή να τον φροντίζετε σαν μέλος σας.

Να μην έχετε φιλία με νεώτερο, ούτε να πηγαίνετε ο ένας στο κελί του άλλου, για να μην τον εμποδίζετε.

Να έχετε αγάπη αναμεταξύ σας. Εάν έτσι πολιτευτείτε, θα αξιωθείτε της Βασιλείας των Ουρανών, για να συνεφραίνεσθε πάντα με το Δεσπότη Χριστό και όλους τους Αγίους. Εάν

μάλιστα βρω κι εγώ παρρησία προς Αυτόν, θα παρακαλώ για εσάς πάντοτε. Σαν καλό σημάδι ότι ο Χριστός δέχθηκε τους κόπους μου, θα είναι η αύξηση των μοναστηριών, τα οποία έχτισα με πολλούς κόπους και ιδρώτες και για τα οποία τόσο πολύ βασανίστηκα.

Μετά από εκτενή και θερμή προσευχή, παρέδωσε το πνεύμα στο Θεό στις 23 Ιανουαρίου. Το τίμιο λείψανό του ενταφίασαν με πολλά δάκρυα οι πατέρες στο νάρθηκα του Ναού που ο ίδιος έχτισε. Μετά από λίγα χρόνια άνοιξαν τον τάφο και βρήκαν το Άγιο λείψανο να ευωδιάζει από άρρητη ευωδία.

Αργότερα οι πατέρες της Μονής έλαβαν από τα ευωδιάζοντα Άγια λείψανα την κάρα, την σιαγόνα και την δεξιά χείρα. Στις 12 Ιουλίου 1890 στη Νιγρίτα Σερρών κλάπηκε δυστυχώς η κάρα του Αγίου Διονυσίου, όπου είχε μεταφερθεί για προσκύνημα. Τα Ιερά λείψανα του Αγίου σκορπούν άρρητη ευωδία και επιτελούν με τη χάρη του Θεού πολλά θαύματα.

Σχετικά με την ιστορική Μονή της Αγίας Τριάδος Ολύμπου, την οποία έχτισε ο Άγιος Διονύσιος, πρέπει να αναφέρουμε ότι το 1943 βομβαρδίστηκε και ανατινάχτηκε από τους Γερμανούς. Έτσι καταστράφηκαν και σπάνια κειμήλια, Ιερά σκεύη, άμφια, βιβλία, χειρόγραφα κ.λ.π.

Σήμερα στη θέση του παλαιού μετοχίου (Σκάλας) λειτουργεί η νέα Ιερά Μονή του Αγίου Διονυσίου, ενώ καταβάλλονται προσπάθειες για την αναστήλωση της παλαιάς Μονής.

Η μνήμη του Αγίου Διονυσίου του εν τω Ολύμπω, εορτάζεται στις 23 Ιανουαρίου.